

VELKOMMEN TIL SPORET VED BØRGLUM KLOSTER

Den afmærkede rute er ca. 4 km lang. Numrene på kortet henviser til nedenstående beskrivelse. Ved punkt 7 er det vigtigt at lukke leddet efter passage. God tur!

1 BOMHUSET

Her betalte folk tidligere for at få lov til at passere over det lange flade stykke vej mod Vrensted. Gamle kort viser, at der også har ligget en vindmølle på dette sted, og at mølleren har haft til opgave at opkræve bompeng. Det nuværende hus er opført som husmandssted for en af herregårdens medarbejdere.

2 MARKVEJEN

Vejen er ret ny, den blev lavet i 1940'erne. Dengang blev markernes skel flyttet for at give plads til læbælter, markerne skulle tilpasses nye driftsformer. På vejen passeres to store brakmarker. De dyrkes ikke, fordi EU's markedsordninger kræver, at landmænd braklægger en del af deres jord. I marken ses nogle striber, det er »vildtagre«, hvor der er sået forskellige planter, som er attraktive for vildtet. På nordsiden af markvejen er der en større mark, som slynger sig rundt om et stykke skov. Markens navn er »Ridehusmark«, fordi der i 1600-1700-tallet lå et ride- og dressurhus til heste. Undervejs passeres nogle nyligt tilplantede læbælter. De giver læ til afgrøderne og er gode levesteder for vildtet. Der er plantet gråpil, hvidtjørn, ege-træer, bærmispel, ask, poppel, roser, mirabeller, rødæl og hvidtjørn.

3 TEGLVÆRKET

Ved vejkrydset er vi tilbage på den gammel vej. Forude ligger en skov, plantet på og omkring de gamle lørgrave. Engang var der et teglværk i skoven, her brændte arbejderne de sten, der skulle bruges til byggeri på egnen. Det er sandsynligt, at teglværket har været i brug i begyndelsen af 1900-tallet. I kanten af skoven ligger en stor gyllebeholder. Den bruges, når gården modtager gylle fra andre landmænd, der ikke selv har jord nok til at opfylde miljøkravene.

4 BISPEGÅRDEN

I kanten af skoven, hvor vejen slår et sving kan vi se ud

over et meget spændende sted. I århundreder har man forsøgt at indkredse, hvor »Bispegården« og de dertilhørende bygninger har ligget. Nu er der ved at være enighed om, at »Bispegården« nok har ligget på denne mark. Det har man konstateret ved bl.a. at kigge på gamle kort, på disse bliver gården kaldt »Bisgårdstoft«. Desuden har området i dag navnet »Fristrup« efter en af de første omrejsende prædikanter i 1000-tallet. Bispegården blev først bygget 1104, men præcis hvor den har ligget vides ikke helt med sikkerhed. Som så mange andre steder i Vendsyssel består jorden af alt lige fra stærk ler til grov sand. Midt på marken er en stor sænkning. Det hævdes, at den i middelalderen var oversvømmet, endda så meget, at man kunne sejle hertil fra Vesterhavet.

5 MUNKEBROEN

Gamle kilder fortæller, at Munkebroen muligvis blev etableret af kanikkerne, som var munke på Børglum Kloster. Syd for broen er der fundet en del ting, der tyder på, at her har ligget en »birk« - et gammelt tingsted. På begge sider af vejen er plantet energipil. De høstes ca. hver 2. år og anvendes til brændsel. Senest er man begyndt at anvende dem til fremstilling af plader til byggeri. Marken er anlagt i 1990. Det forventes at kunne høste af pilen til år 2020.

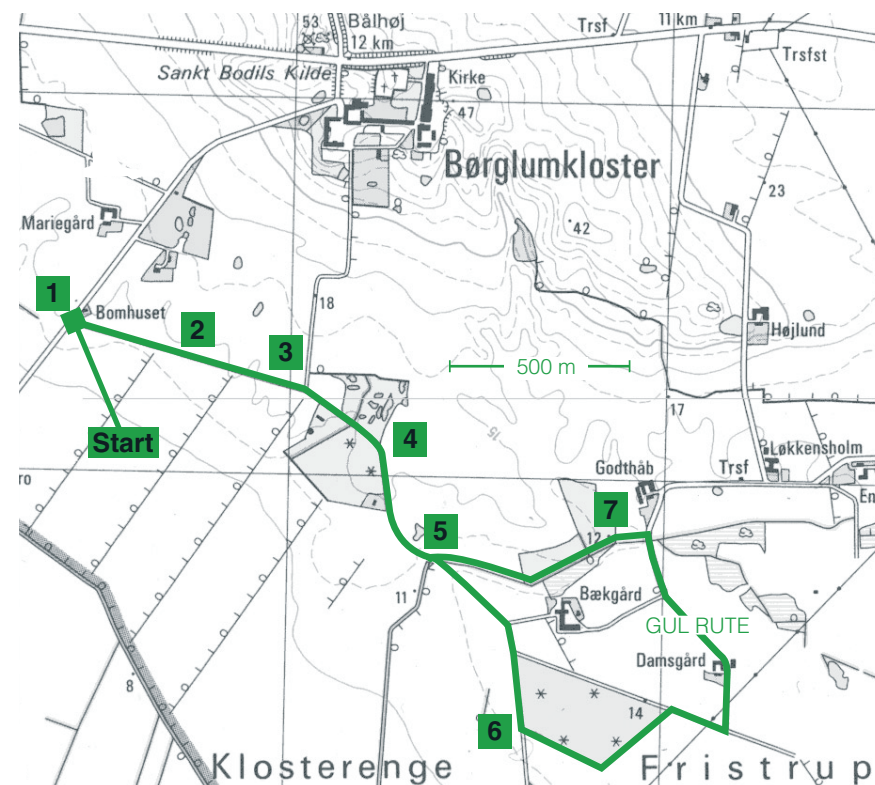
6 HEDEN

Heden er oprindelig udlagt til lokale bønder af godsejeren på Børglum Kloster. Her kunne bønderne i magre tider hente foder til deres

dyr. Siden har heden fået lov at ligge hen med det resultat, at der nu vokser plantearter her, som kun findes ganske få steder i landet. I 1990 iværksatte ejerne og de græsnings-berettigede sammen med Løkken-Vrå Kommune en redningsplan for området. Man indhegnede området og sørgede for, at det blev afgræsset først af får og siden af kvæg. Det var i sidste øjeblik heden blev reddet – en del af arealet var på det tidspunkt blevet pløjet og opdyrket.

7 KNAPPESENGEGRØFTEN

Ved mosen gås langs Knappesengegrøften. Den er sandsynligvis anlagt i middelalderen af kanikkerne på Børglum Kloster. Kanikkerne havde brug for at regulere vandløbene, så de kunne lede vand gennem deres fiskedamme. Fisk og brød var det eneste, de måtte spise i fasten. I mosen blev der gravet tørv til brændsel. Senere er området sprunget i skov. Træerne her er primært rødæl, gråpil og birk, der trives i dette våde område.

Se efter
den gule folderkasse
– her starter sporet

Ruten er på sporet afmærket med
gule trekantede på pæle

LANDMANDENS AFGRØDER

Hvede

Hvede er verdens vigtigste kornart, og en af de mest dyrkede i Danmark. Den umodne hvedemark kendes på sin blågrønne farve. Akset i toppen har ingen stak, »hår«. Hveden bruges til dyrefoder og mel.

Byg

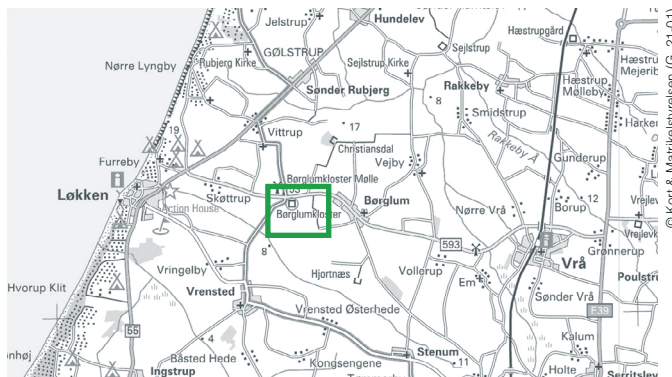
Vårbyg og vinterbyg er den mest dyrkede kornart i Danmark. Byg anvendes især til dyrefoder og ølfremstilling. Den kendes let på de lange stak - de lange »hår«, der sidder på akset i toppen af bygplanten.

Almindelig rajsgræs

Dyrkes udelukkende for høst af frøet. Frøene anvendes herefter af kvægbrugere til etablering af græsmarker og af haveejere til etablering af græsplæner. Halmen bruges til kvægfoder.

Engsvingel

Hører dyrkningsmæssigt til de mere vanskelige græsarter under de klimatiske betingelser i Vendsyssel. Arten anvendes ligesom almindelig rajgræs i de frøblandinger, der bruges til græsmarker.

Sporet ved Børglum Kloster ligger ca. 3,5 km nord for Vrensted mellem Løkken og Vrå. Tag evt. bus 217 Vrå-Løkken og stå af mellem Vrensted og Børglum Kloster. Den grønne firkant viser udsnit svarende til rutekortet på indersiderne. GPS-kordinater til startpunktet: 57.36406°, 9.78687°.

HUND I SNOR

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Du er gæst på lodsejerens private ejendom, og han har åbnet sporet for færdsel til fods.

Sporet kan delvis være trampestier, og derfor kan årstiden og planternes vækst påvirke passagen.

SPØRG LANDMANDEN

Landmanden vil gerne fortælle om, hvad der sker i landskabet og på sporet lige nu.

Du er velkommen til at ringe til ham:

Hans Rottbøll, Børglumklostervej 255b, 9480 Løkken
Telefon 98 99 40 11

Projekt „Spor i Landskabet“ åbner markerede spor i hele landet.

Projektet har følgende samarbejdspartnere:

Danmarks Naturfredningsforening · Dansk Skovforening
Friluftsrådet · Kommunernes Landsforening · Landbrugsraadet
Landdistrikternes Fællesråd · Skov- og Naturstyrelsen
Støttet med tilskud fra tips- og lottomidler til friluftslivet

Tekst: Hans Rottbøll og Poul Olesen · Tegninger: Michael Petersen

Yderligere oplysninger om „Spor i Landskabet“ fås hos:
Landbrugsraadet, Axeltorv 3, 1609 København V
Telefon 33 39 40 00 · Fax 33 39 41 61

WWW.SPOR.DK

SPOR0134 · Søs Jensen · 5/2003

Sporet ved Børglum Kloster

KORTSIGNATURER - RUTEKORT

	Levende hegn		Jorddige
	Skrænt		Sti
	Jernbane		Markvej
	Vej		
	Gul rute		

4 Henvi sning til forklaring

SPOR I
LANDSKABET